

YAŞAMDA MALİ ÇÖZÜM

(27 Kasım 2014)

Yahya ARIKAN

malicozum@ismmmo.org.tr

E-DEFTER İÇİN SON DÜZLÜK!

Geçtiğimiz yıl, e-Fatura ve e-Defter konusu üzerine epeyce bir durmuştuk. Yazılarımızı takip edenler hatırlayacaktır; marketten bir adet ekmek ile taşıt tanıma sistemi sayesinde araçlarına bir depo akaryakıt alanların, önce e-Fatura kapsamına daha sonra da e-Defter kapsamına gireceğini söylemiş ve eleştirmiştik.

e-Fatura uygulaması 2014 yılı itibariyle başlarken, sıra şimdi e-Defter uygulamasına geldi. Uygulanmasına en geç Ocak 2015 dönemi itibariyle başlanacak olan e-Defter için yapılması gerekenleri gelin kısaca hatırlayalım.

Kapsama Kimler Giriyor!

Aslında kapsam çok geniş. Belli bir ciroyu aşan bütün mükellefler kapsama giriyor. Yasal düzenleme ile ifade edecek olursak kapsama giren mükellefler:

a) 4/12/2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu kapsamında madeni yağ lisansına sahip olanlar ile bunlardan 2011 takvim yılında mal alan mükelleflerden 31/12/2011 tarihi itibariyle asgari 25 Milyon TL brüt satış hasılatına sahip olanlar.

b) 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (III) sayılı listedeki malları imal, inşa veya ithal edenler ile bunlardan 2011 takvim yılında mal alan mükelleflerden 31/12/2011 tarihi itibariyle asgari 10 Milyon TL brüt satış hasılatına sahip olanlar.

Kapsama giren mükelleflerin en geç Aralık ayı içerisinde başvuru yapmaları gerekiyor. Başvurunun yapıldığı tarihe göre, uygulamanın başlangıcı farklılık gösteriyor. Şöyle ki;

a) Elektronik defter uygulamasına 2014 Aralık ayı içerisinde başvuranların 1/1/2015 tarihinden itibaren,

b) Elektronik defter uygulamasına 2014 Aralık ayından önce başvuranların en geç 2014 Aralık ayından başlamak üzere,

c) Özel hesap dönemine tabi olanların 1/12/2014 tarihinden önce elektronik defter uygulamasına başvuru yapmaları ve en geç 2014 Aralık ayı içerisinde, elektronik defter tutmaya başlamaları gerekiyor.

Diğer Hatırlatmalar

Uygulama ile ilgili bilinmesi gereken bazı notları kısa kısa vermekte fayda var.

- Uygulamanın başlangıcı itibariyle sadece yevmiye defteri ve büyük defter elektronik olarak tutulacaktır.
- Anonim ve limited şirketlerin e-Defter tutabilmesi için Mali Mührü temin etmiş olmaları gerekmektedir.
- Gerçek kişilerin e-Defter tutabilmesi için 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu çerçevesinde güvenli elektronik imza veya Mali Mühür temin etmiş olmaları gerekmektedir.
- e-Defter, Gelir İdaresi Başkanlığınca açıklanan format ve standartlara uygun üretilmiş ve uyumluluk testini geçerek www.edefer.gov.tr adresinden ilan edilen yazılımlar aracılığı ile oluşturulur.
- Hem kağıt ortamında hem de elektronik defterin bir arada tutulması mümkün değildir.
- Hesap döneminin ilk ayına ilişkin olarak alınan elektronik defter beratı açılış, hesap döneminin son ayına ilişkin olarak alınan elektronik defter beratı da kapanış onayını ifade eder.
- e-Defter ve e-Defter beratının elektronik, manyetik, optik araçlarla saklanması ve ibraz edilmesi gerekmektedir. Defter ve beratının kâğıda bastırılarak saklanması söz konusu değildir. e-Defter ibraz edilirken mutlaka beratı ile birlikte elektronik, manyetik veya optik araçlar vasıtasıyla eksiksiz ve okunabilir biçimde ibraz edilmelidir.
- e-Defter muhasebe kayıtları Gelir İdaresi Başkanlığına aktarılmayacaktır. Tebliğ kapsamında elektronik imzalı veya mali mühürlü olarak e-Defter Beratı ile birlikte mükellef nezdinde saklanacaktır.

Bahsettiğimiz konu oldukça önem taşıyor. 2014 yılı bitmeden işlemlerin bir an önce yapılması gerekiyor. Geç kalmamakta fayda var, yoksa defter tutulmamış sayılıyor. Ayrıca verilebilecek cezalarını ise burada saymakla bitiremeyiz.

.....

TAŞERON BORCUNDAN ASIL İŞVERENLER DE SORUMLU MU?

Son günlerde özellikle taşeron işçilerinin başlarına gelen iş kazalarıyla gündeme gelen alt işverenlik uygulaması genellikle işverenlerin, işçilerin sorumluluğundan kurtulmak için başvurduğu bir yöntem olarak göze çarpıyor.

Bir işyerinde mal veya hizmet üretimine ilişkin “asıl işte” veya “yan işlerde” iş alan diğer işverenler, işçilerini sadece o işyerinde çalıştırdıklarında gerçek işveren-alt işveren ilişkisi yaratmış oluyor.

Alt işverenlik ilişkisinde, iş alan ve bu iş için görevlendirdiği işçilerinin sadece bir işte çalıştırılmaması halinde asıl işveren-alt işveren ilişkisi söz konusu olmayacaktır.

Alt işveren bir işyerinde çalıştırdığı sigortalıları, yaptıkları sözleşmenin ibrazı kaydıyla, Kurumdan alacağı özel bir numara ile asıl işverenin kayıtlı olduğu SGK işyeri dosyasından bildirilmelidir.

Her İki de Sorumlu

Sigortalılar, üçüncü bir kişinin aracılığı ile işe girmiş ve sözleşme yapmış olsalar dahi, asıl işverenler yasaların yüklediği yükümlülüklerden dolayı alt işveren ile birlikte sorumludur.

Dolayısıyla taşeronların sigorta prim borcunun ödenmemiş olması halinde SGK asıl işverenleri de sorumlu tutarak borcu asıl işverenlerden tahsil etmektedir.

Asıl işveren, alt işverenle birlikte işyeri ile ilgili olarak İş Kanunundan, iş sözleşmesinden veya toplu iş sözleşmesinden doğan yükümlülüklerinden birlikte sorumludur. İşçinin taşerondan alamadığı ücret, fazla mesai, izin parası, kıdem ve ihbar tazminatı gibi alacaklarından asıl işverenler de sorumludur.

***

SORU-CEVAP

*Yakın bir tarihte devlet memuru olarak göreve başlayacağım. Yaklaşık 3 yıldır çalıştığım şirketimden de bu nedenle istifa etmek istiyorum. Kıdem tazminatımı alabilir miyim? **A.YILMAZ***

Kıdem tazminatı konusu bu köşede de en çok soru aldığımız konuların başında geliyor. 1475 sayılı iş kanununun halen yürürlükte olan 14. Maddesine göre kıdem tazminatı ödenmektedir. Bu koşullardan birisinin bulunmadığı durumlarda da kıdem tazminatı ödenmemektedir. Dolayısıyla devlet memuru olarak göreve başlanması nedeniyle iş sözleşmesinin sona erdirilmiş olması kıdem tazminatı ödenmesini gerektirmemektedir.